

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Een wonderlijk paar

Op onze reis door de literatuur van de negentiende eeuw ontmoeten we deze week twee auteurs die een wonderlijk paar hebben gevormd. Beiden bemoeiden ze zich met de politiek van hun dagen, kwamen in verzet tegen de tiran Napoleon en kregen te lijden onder zijn woede. Korte tijd waren ze minnaars, hun hele leven waren ze trouwe vrienden. De flamboyante Française *Germaine de Staël* (1766 – 1817) was een grande dame, gewend aan het hofleven van kindsbeen af. Vader was immers de beroemde Jacques Necker, de bankier uit Genève, die als minister van financiën vergeefs had gepoogd het stervende Franse koningshuis van de ondergang te redden. Zijn dochter heeft geschitterd in de salons, trouwde met de Zweedse ambassadeur, maar met de komst van Napoleon was de vreugde uit haar leven verdwenen.

Na haar overlijden van zijn vriendin heeft *Benjamin Constant* (1767 – 1830), die haar altijd dagelijks had bezocht, zijn huis praktisch niet meer verlaten. Over de voortdurende spanning in hun relatie hebben beiden geschreven. Maar in deze bijlage gaat het over de boeken die ze in 1806 en 1807 voltooiden. Hoewel het boek van Benjamin Constant pas in 1816 verscheen, was het al in 1806 voltooid en kan dus zonder meer geplaatst worden naast het boek van zijn vroegere minnares, dat in 1807 het licht zag. Het zal wel geen toeval zijn dat het twee liefdesverhalen zijn met een tragische afloop.

1806 – Benjamin Constant *Adolphe*

Het verhaal van *Adolphe* is een biecht, waarin de onbekende auteur Adolphe zijn liefde voor de schone Eléonore beschrijft. Hij heeft haar ontmoet, toen hij verbleef aan het hof, na zijn studie aan de universiteit van Göttingen. Aanvankelijk heeft de jongeman, die nogal schuchter en zwaarvoedig van aard is, geen belangstelling voor vrouwen, maar dat verandert als Eléonore in zijn leven verschijnt. Zij is een stille, dromerige vrouw, maar juist haar afwijzende houding prikkelt Adolphe, die zich tot het uiterste gaat uitsloven om haar te winnen. Uiteindelijk slaagt hij daar

zelfs in. Maar hoewel het voor hem een spel met een uitdaging is koestert Eléonore voor hem een hartstochtelijke liefde, die hij niet kan beantwoorden. Zijn sceptisch karakter en zijn verlangen naar vrijheid werpen een schaduw over hun geluk en bederven hun relatie. Uiteindelijk blijkt dat zijn liefde niet meer is dan een opwelling van voorbijgaande aard. Als Eléonore dit aanvoelt en streeft naar een vastere verhouding, grijpt de vader van Adolphe in. Hij ziet in haar niet meer dan een avonturierster, die de loopbaan van zijn zoon in de weg staat. Om zijn wraak te ontlopen vlucht het tweetal, maar intussen voelt Adolphe voor de jonge vrouw niet veel meer dan medelijden. Eléonore ontdekt dat hij eigenlijk van haar weg wil, en dan sterft zij na een pijnlijke crisis.

1807 – Germaine de Staël *Corinne*

Oswald, Lord Nelvil, wordt op reis in Italië verliefd op de mooie, kunstzinnige Corinne, hoewel zijn vader voor hem een huwelijk heeft gearrangeerd met Lucile, de dochter van Lord Edgermond. Op haar beurt onthult Corinne dan dat ook zij een dochter van Lord Edgermont uit zijn eerste huwelijk. Oswald keert terug naar Engeland om Corinne als de oudste dochter van Lord Edgermont te herstellen in haar rechten en rijkdommen. Hij ontmoet er Lucile en wordt nu op haar verliefd. Als Corinne, die hem heimelijk is gevolgd, dit merkt, zendt ze hem hun verlovingsring en geeft ze hem zijn vrijheid terug. Oswald trouwt nu met Lucile. Vijf jaar later brengen Oswald en Lucile met hun dochtertje Juliette een bezoek aan Florence. Daar woont Corinne nog altijd, maar het einde van haar leven nadert, want ze lijdt aan een gebroken hart. De zusters verzoenen zich, maar Oswald ziet zijn eerste geliefde pas terug in de laatste ontroerende sterfscène.